

به استناد تقسیم کار صورت پذیرفته شده در بحران سیل سال جاری، پشتیبانی، امداد رسانی و اسکان مناطق سیل زده به عهده معاونت توسعه مدیریت منابع استانداری گذاشته شده است که در این زمینه با استفاده از رهنمودهای جناب آقای دکتر بحرینی معاونت محترم استاندار و همچنین جناب آقای مکارمی مدیرکل محترم دفترنامه ریزی و نوسازی نسبت به تهیه و تدوین و همچنین تجزیه و تحلیل گزارشات مرتبط با این بحران در چارچوب وظایف محوله اقدام که به شرح ذیل در وب سایت دفترنامه ریزی، نوسازی و تحول اداری منعکس می گردد:

استانداری خوزستان

معاونت توسعه مدیریت و منابع انسانی

گزارش

مقدمات اسکان جمعیت سیل زده در نواحی روستایی

استان

دفتر برنامه ریزی، نوسازی و تحول اداری

ولی یوسفی - فروردین ۱۳۹۸

سیل اخیر و آسیب های ناشی از آن به نواحی مختلف استان خصوصا حوزه های روستایی و تخریب تعداد زیادی از روستاها و مسکن های روستایی استان و جابجایی و اسکان این جمعیت در پایگاهها و اردوگاهها ی تدارک دیده شده در محیط های شهری و به دور از محل زندگی باعث ایجاد مشکلات عدیده ایی هم برای خود جمعیت سیل زده و هم برای مسئولین و متولیان دست اندکار مدیریت بحران وهمچنین نقاط شهری گردیده است .

لذا بمنظور جلوگیری از آسیب های ناشی از این جابجایی جمعیت و تسریع در بازسازی و نوسازی نواحی آسیب دیده نیاز است با برنامه ریزی و تدوین نقشه راه نسبت به بازگشت این جمعیت و استقرار آن در نواحی سیل زده بعد از فرونشست سیلاب اقدام لازم بعمل آید و این امر به آسانی میسر نخواهد گردید مگراز طریق برنامه ریزی منسجم و پشتیبانی مناسب که لازمه آن دریافت اطلاعات و آمار دقیق و مطالعه همه جانبه وضع موجود است .

- گام های مرتبط با پشتیبانی از بحران ایجاد شده تا زمان بازسازی و نوسازی نواحی روستایی :

الف - اقدامات بعمل آمده در خصوص نجات، امداد و اسکان موقت جمعیت و نواحی در معرض سیل

ب- ایجاد ستادهای پشتیبانی به منظور ارائه خدمات به جمعیت اسکان یافته در اردوگاههای موقت

ج- دریافت اطلاعات از میزان خسارات وارده به نواحی روستایی استان

د- برنامه ریزی لازم در خصوص اسکان جمعیت در سطح روستاهای آسیب دیده بعد از فروکش سیلاب

ه- برآورد امکانات و تجهیزات مورد نیاز جهت اسکان موقت جمعیت در نقاط روستایی محل سکونت قبلی تا بازسازی کامل و اسکان دائم

ز- برنامه ریزی در خصوص مکان یابی ، ایمن سازی و بازسازی مسکن، تاسیسات و محیط های روستایی

بندهای الف و ب توسط ستادهای پشتیبانی و مدیریت بحران تحقق یافته و گزارشات آن نیز ارائه گردیده است و در این گزارش سعی میگردد بقیه موارد مورد بررسی قرار گیرد.

• دریافت اطلاعات از میزان خسارت ها :

در این خصوص علاوه بر نهادهای مسئول در امر بحران، بنیاد مسکن انقلاب اسلامی استان به عنوان دستگاه مجری بازسازی نواحی روستایی مطرح که از یک سو با توجه به تجربیات ارزشمندی که این نهاد از مقوله بازسازی و نوسازی نواحی روستایی در حوادث غیر مترقبه مانند سیل، زلزله و جنگ را در کارنامه خود دارد و از سوی دیگر با دارا بودن مدیریت کارآمد و همچنین نیروی متخصص در این زمینه، نسبت به انجام برنامه ریزی های لازم و گام های موثر در چهار چوبهای علمی و تجربی اقدام نموده است .

طبق بررسی های بعمل آمده بنیاد مسکن انقلاب اسلامی استان جهت بازسازی و نوسازی مناطق روستایی آسیب دیده از سیل اخیر در فاز اول مطالعه وضع موجود و دریافت اطلاعات و آمار از میزان خسارات وارده را در قالب تعداد روستاهای آسیب دیده ، روستاهای تخلیه شده و همچنین اماکن آسیب دیده را در برنامه خود دارد .

در خصوص اسکان موقت روستاییان در روستاهای آسیب دیده، بعد از فروکش سیلاب، بنیاد مسکن استان با هماهنگی فرمانداریهای شهرستانهای مربوطه با استفاده از توانمندی و امکانات بنیاد مسکن سایر استان ها شامل بنیاد مسکن استان های کرمان، هرمزگان، فارس، البرز و تهران به عنوان معین شهرستانهای سیل زده و از طریق تعریف تیم های کارشناسی ارزیابی و انجام آموزش های لازم، نسبت به انجام مطالعات مکان یابی و برآورد لوازم و تجهیزات مورد نیاز منجمله تعداد کانکس، سرویس های بهداشتی، حمام و همچنین وسایل خنک کننده و اماکن عمومی اقدام نموده است .

به استناد آمار دریافتی از فرمانداریها، مدیریت بحران استان و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی استان، سیل اخیر باعث وارد نمودن خسارت به ۲ منطقه شهری عین دو در شهرستان اهواز و گوریه در شهرستان شوشتر و همچنین ۱۲۵ نقطه روستایی در سطح استان گردیده است .

در این گزارش که اطلاعات آماری آن از مراجع فوق الذکر دریافت و در قالب جدول ضمیمه ارائه می گردد سعی شده اطلاعات کمی در ۳ فاز طبقه طبقه بندی و ارائه گردد، که شامل اطلاعات وضع موجود روستاها، تعداد مسکن های روستایی و روستاها و مسکن های آسیب دیده و آنالیز و پیش بینی نزدیک به واقعیت از جمعیت و واحد های مسکونی آسیب دیده میباشد که جهت برنامه ریزی های آتی مورد استفاده قرار گیرد.

• نتایج گزارشات دریافتی :

- به استناد آمار موجود از مجموع ۳۱۰ روستای در معرض سیل در سطح ۹ شهرستان استان، تعداد ۲۳۵ روستا معادل ۷۵,۸ درصد تخلیه و تعداد ۱۲۵ روستا معادل ۴۰,۳ درصد دچار آبگرفتگی شده اند .
- از مجموع ۱۳/۰۵۸ واحد مسکونی واقع در روستاهای در معرض سیل به تعداد ۷/۶۳۲ واحد مسکونی معادل ۵۸,۴ درصد آسیب وارد شده است .
- با احتساب ۷/۶۳۲ واحد مسکونی آسیب دیده از سیل در نواحی روستایی و در نظر گرفتن میانگین ۱,۲۸ درصد تراکم خانوار در واحد مسکونی، برآورد میگردد در سیل اخیر به ۱۰/۰۵۷ خانوار معادل ۶۰ درصد از کل خانوارهای در معرض سیل، آسیب جدی وارد شده باشد . (جدول صفحه بعد)

جدول تعداد روستاها و واحدهای آسیب دیده ناشی از سیل به تفکیک شهرستان
استان خوزستان - فروردین ۱۳۹۸

ردیف	شهرستان	حوزه آبریز	تعداد روستاهای در خطر سیل	تعداد روستاهای تخلیه شده	تعداد روستاهای آبگرفته شده	تعداد واحدهای مسکونی در معرض سیل	تعداد خانوار در معرض سیل	تعداد واحدهای آسیب دیده از سیل	تراکم خانوار در واحد مسکونی	تعداد خانوار تعداد دیده از سیل (بر آورد)
۱	شوش	دز، گرخه	۵۶	۴۶	۳۱	۲۹۴۵	۴۷۳۲	۲۳۷۰	۱,۶۰	۳۷۹۲
۲	اهواز + کارون	دز، کارون	۷۱	۳۰	۲۵	۴۱۲۶	۴۵۴۸	۱۸۳۲	۱,۱۰	۲۰۱۵
۳	شوشتر	دز	۴۵	۴۵	۱۷	۱۲۸۲	۱۵۳۰	۲۸۲	۱,۱۹	۳۳۶
۴	شادگان	کارون	۲۷	۱۵	۱۸	۲۱۳۶	۲۵۹۰	۴۸۸	۱,۲۱	۵۹۰
۵	دشت آزادگان	گرخه	۴۳	۴۳	۸	۵۴۵	۶۵۶	۵۴۵	۱,۴۴	۶۵۴
۶	حمیدیه	گرخه	۲۱	۲۱	۱۶	۱۲۲۵	۱۶۱۲	۱۲۲۵	۱,۳۱	۱۶۰۵
۷	باوی	دز، کارون	۱۷	۸	۷	۷۹۰	۹۴۷	۷۹۰	۱,۱۹	۹۴۰
۸	دزفول	دز	۱۲	۹	۳	۱۰۰	۱۲۵	۱۰۰	۱,۲۵	۱۲۵
۹	هویزه	گرخه	۱۸	۱۸	-	-	-	-	-	-
	جمع کل		۳۱۰	۲۳۵	۱۲۵	۱۳/۰۵۸	۱۶/۷۴۰	۷/۶۳۲	۱,۲۸	۱۰/۰۵۷

منابع: فرمانداری های استان - مدیریت بحران استان - بنیاد مسکن انقلاب اسلامی استان خوزستان - دفتر برنامه ریزی، نوسازی و تحول اداری استانداری خوزستان

• توضیحات :

- ۱- در خصوص بیشترین روستاهای در معرض سیل ، شهرستان های اهواز و کارون با ۷۱ روستا، شوش با ۵۶ روستا و شوشتر با ۴۵ روستا به ترتیب بیشترین میزان روستای در معرض سیل را به خود اختصاص داده اند در این خصوص شهرستان دزفول با ۱۲ روستا از کمترین تعداد روستای در معرض سیل برخوردار بوده است.
- ۱-۱- در خصوص تعداد روستاهای تخلیه شده، شهرستانهای شوش با ۴۶ روستا، شوشتر با ۴۵ روستا و دشت آزادگان با ۴۳ روستا به ترتیب از بیشترین میزان تخلیه روستایی برخوردار بوده اند و در این خصوص شهرستان باوی با ۸ روستای تخلیه شده کمترین تعداد را دارا بوده است .
- ۲-۱- در خصوص روستاهای دچار آبگرفتگی ، شهرستان های شوش با ۳۱ روستا ، اهواز و کارون با ۲۵ روستا و شادگان با ۱۸ روستا به ترتیب از بیشترین میزان روستاهای دچار آبگرفتی برخوردار بوده اند و در این خصوص بعد از هویزه که فاقد روستای آبگرفته میباشد شهرستان دزفول با ۳ روستا دارای کمترین میزان روستای آبگرفته می باشد.
- ۲ - در خصوص تعداد واحدهای مسکونی در معرض سیل، شهرستان های اهواز و کارون با ۴/۱۲۶ واحد ، شوش با ۲/۹۴۵ واحد و شادگان با ۲/۱۳۶ واحد مسکونی به ترتیب از بیشترین تعداد واحد مسکونی در معرض سیل برخوردار بوده اند و در این زمینه شهرستان دزفول با ۱۰۰ واحد کمترین میزان واحدهای مسکونی در معرض سیل را دارا بوده است .
- ۲-۱- در خصوص تعداد واحدهای آسیب دیده از سیل، شهرستان های شوش با ۲/۳۷۰ واحد ، اهواز و کارون با ۱/۸۳۲ واحد و حمیدیه با ۱/۲۲۵ واحد مسکونی آسیب دیده از سیل به ترتیب بیشترین میزان واحدهای آسیب دیده را به خود اختصاص داده اند و در این خصوص شهرستان دزفول با ۱۰۰ واحد کمترین میزان واحد مسکونی آسیب دیده را به خود اختصاص داده است .
- ۳- در خصوص تعداد خانوارهای در معرض سیل شهرستانهای شوش با ۴۷۳۲ خانوار، اهواز و کارون با ۴۵۴۸ و شادگان با ۲۵۹۰ خانوار به ترتیب دارای بیشترین خانوار در معرض سیل بوده اند و همچنین دزفول با ۱۲۵ خانوار کمترین آمار خانوار در معرض سیل را به خود اختصاص داده است .
- ۴- با توجه به بررسی آمار اولیه مشاهده گردید آمار تعداد خانوار آسیب دیده بدون در نظر گرفتن تعداد روستاها و میزان مسکن های آسیب دیده، کل خانوارهای ساکن روستاهای در معرض خطر سیل راتحت عنوان خانوارهای آسیب دیده منظور نموده اند . بمنظور رسیدن به یک آمار نزدیک به واقع از تعداد خانوار های آسیب دیده، با تعیین تراکم نسبی خانوار در واحد مسکونی برای هریک از شهرستانها، نسبت به برآورد آمار خانوارهای آسیب دیده اقدام گردیده است (ستون آخر جدول ضمیمه) که در این خصوص شهرستان های شوش با ۳۷۹۲ خانوار، اهواز و کارون با ۲۰۱۵ خانوار و حمیدیه با ۱۶۰۵ خانوار به ترتیب از بیشترین میزان خانوار آسیب دیده برخوردار می باشند . همچنین شهرستان دزفول با رقمی معادل ۱۲۵ خانوار از کمترین میزان خانوار آسیب دیده برخوردار بوده است .

• جمع‌بندی و پیشنهادات :

- ۱- برنامه ریزی لازم در خصوص دریافت آمار دقیق از جمعیت، تاسیسات، مسکن و واحدهای خدماتی و زیربنایی آسیب دیده در سطح نواحی روستایی، بمنظور ارائه مناسب خدمات و تجهیزات مورد نیاز
- ۲- برنامه ریزی لازم در جهت تامین و توزیع مناسب وسایل و تجهیزات مورد نیاز اسکان موقت جمعیت آسیب دیده در روستاهای محل سکونت من جمله تامین کانکس های مورد نیاز با در نظر گرفتن فرهنگ بومی، تراکم نسبی خانوار ، وضعیت آب و هوایی استان و همچنین لوازم و تجهیزات بهداشتی از جمله حمام و توالت های بهداشتی بمنظور جلوگیری از شیوع بیماریهای قابل پیش بینی در سطح نواحی سیل زده
- ۳- تلاش در جهت تسریع در اسکان جمعیت روستایی بمنظور جلوگیری از رشد حاشیه نشینی و ایجاد سکونتگاههای غیررسمی در سطح شهرهای استان و همچنین سرعت بخشیدن به بازسازی و نوسازی روستاها و احیای فعالیت های اقتصادی در مناطق آسیب دیده
- ۴- برنامه ریزی در خصوص تاب آوری روستاها و تدوین الگوی مناسب اسکان از نقطه نظر مکان یابی مناسب، تجمیع روستاهای پراکنده و کم جمعیت و طراحی سازه های مقاوم بمنظور ایمن سازی و جلوگیری از آسیب های احتمالی در مخاطرات بعدی و مشابه
- ۵- بومی سازی کلیه برنامه ریزی ها از طریق مشارکت مردم روستایی در تصمیم گیریها و تصمیم سازی ها در امور پشتیبانی و اجرایی، بمنظور تسریع در ارائه خدمات و افزایش امنیت و کاهش فشارهای موجود و همسو نمودن آسیب دیدگان با برنامه های دولتی
- ۶- تدوین بانک اطلاعاتی علمی و تخصصی و موثر از میزان خسارات وارده بر نواحی روستایی بمنظور عدالت اجتماعی در توزیع امکانات و تجهیزات و منابع مالی
- ۷- ایجاد سازو کار لازم و تدوین ساختار مناسب بمنظور تامین ، توزیع و بهره برداری از امکانات و تجهیزات قابل ارائه در نواحی روستایی استان .
- ۸- بررسی عملکرد فرمانداریهها و و دستگاههای اجرایی متولی امر بحران در زمینه اطلاع رسانی مبتنی بر تحلیل نقاط قوت و فرصت ها و تهدیدات مربوطه که موجب کاهش یا افزایش بهره برداری (کارایی و اثربخشی) در اجرای عملیات گردیده است .